

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (quasi- experimental research design) ชนิดหนึ่ง กลุ่มวัดก่อนและหลังการทดลอง (one group pretest and posttest design) เพื่อเปรียบเทียบผลของการสอนบนเว็บ ต่อความรู้และการปฏิบัติในการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีในชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย ตั้งแต่ เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2552 ถึงเดือน มกราคม พ.ศ. 2553

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้คือ ชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่ลงทะเบียนเป็นสมาชิกของโครงการเพื่อชายรุ่นใหม่ใส่ใจสุขภาพ จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม ตามระยะของการดำเนินการวิจัย ได้แก่ ระยะพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 41 คน ใช้สำหรับประเมินประสิทธิภาพสื่อที่ใช้ในการสอนบนเว็บ โดยเป็นการทดสอบแบบหนึ่งต่อหนึ่ง จำนวน 1 คน การทดสอบโดยใช้กลุ่มขนาดเล็ก จำนวน 10 คน การทดสอบภาคสนาม จำนวน 30 คน และกลุ่มตัวอย่างในระยะดำเนินการวิจัย จำนวน 81 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ประกอบด้วย 1) เครื่องมือที่ใช้ดำเนินการวิจัย ได้แก่ สื่อการสอนบนเว็บ เรื่อง เพศสัมพันธ์ปลอดภัย ชีวิตปลอดภัย ผ่านทางเว็บไซต์ <http://safesexsafelives.org> ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ภายหลังจากการประเมินประสิทธิภาพของสื่อที่ใช้ในการสอนบนเว็บ พบว่า ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) / ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) หรือ E_1/E_2 ที่ได้เท่ากับ 80.3/80 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 2) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบทดสอบความรู้เรื่องการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย และแบบสอบถามการปฏิบัติในการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย ซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ได้ค่าดัชนีความตรงด้านเนื้อหาของ แบบทดสอบความรู้ เท่ากับ 0.96 และค่าดัชนีความตรงด้านเนื้อหาของ แบบสอบถามการ ปฏิบัติ เท่ากับ 0.92 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบความรู้เท่ากับ 0.90 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการปฏิบัติ เท่ากับ 0.82

การดำเนินการวิจัย ในระยะพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นการออกแบบ จัดทำ เว็บไซต์และประเมินประสิทธิภาพสื่อที่ใช้การสอนบนเว็บ สำหรับในระยะดำเนินการวิจัย ผู้วิจัย รวบรวมข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ทำการทดสอบความรู้ และให้กลุ่มตัวอย่างตอบ แบบสอบถามการปฏิบัติ จากนั้นให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใช้เว็บไซต์ มีกำหนดระยะเวลาการเข้าใช้ เว็บไซต์ 4 เดือนโดยผู้วิจัยทำการแจ้งที่อยู่เว็บไซต์ (website address) รหัสผู้ใช้ (user name) และ รหัสผ่าน (password) ซึ่งกลุ่มตัวอย่างสามารถเข้าเว็บไซต์ดังกล่าวได้โดยผ่านคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่อ ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เมื่อครบกำหนด 4 เดือน ผู้วิจัยทำการทดสอบความรู้ ให้กลุ่มตัวอย่าง ตอบแบบสอบถามการปฏิบัติ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการใช้สถิติเชิงพรรณนา การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบสถิติค่าที่ (paired t-test) และสถิติวิลคอกสัน (Wilcoxon signed ranks test)

ผลการศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ อายุระหว่าง 21-25 ปี จบการศึกษา ชั้นมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 60.5 ร้อยละ 42 ประกอบอาชีพรับจ้าง สำหรับรูปแบบของการมี เพศสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีเพศสัมพันธ์ทั้งทางทวารหนักและการใช้ปาก คิดเป็นร้อยละ 91.4 พฤติกรรมเสี่ยงที่พบมากที่สุด ได้แก่ การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ร้อยละ 77.8 และ ร้อยละ 42 เคยหาคู่นอนทางอินเทอร์เน็ต กลุ่มตัวอย่างได้รับความรู้เกี่ยวกับเชื้อเอชไอวี/เอดส์และการป้องกันการ ติดเชื้อเอชไอวี/ โรคนเอดส์ ผ่านทางสื่อโทรทัศน์มากที่สุด และพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มี ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ และการใช้อินเทอร์เน็ตในการค้นคว้าหาความรู้ อยู่ในระดับดี ความสามารถในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับง่าย คิดเป็นร้อยละ 35.8 และความถี่ในการใช้ อินเทอร์เน็ต 3-4 ครั้งต่อสัปดาห์

ภายหลังจากกลุ่มตัวอย่างได้รับการสอนบนเว็บ พบว่า ค่ามัธยฐานคะแนนความรู้ในการ ป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี เพิ่มขึ้นจาก 11.0 คะแนน เป็น 16.0 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน ซึ่งแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 สำหรับการปฏิบัติ พบว่า หลังได้รับการ สอนบนเว็บ กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติในการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี เพิ่มขึ้น จาก 63.33 คะแนน เป็น 76.52 คะแนน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนาสื่อการสอนบนเว็บ เรื่อง เพศสัมพันธ์ปลอดภัย ชีวิต ปลอดภัย ผ่านทาง เว็บไซต์ <http://safesexsafelives.org> ซึ่งเป็นนวัตกรรมทางการพยาบาล สำหรับการ สอน และให้ความรู้ในการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย นอกจากนี้ ผลของการวิจัยทำให้ทราบถึงพฤติกรรมเสี่ยงบางประการในกลุ่มประชากรดังกล่าว จะ เป็นประโยชน์สำหรับการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์และวิธีการดำเนินงานในการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี ในกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายต่อไป

ข้อจำกัดของการวิจัย

1. ในการประเมินการปฏิบัติในการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี ประเมินโดยใช้แบบสอบถาม และส่วนใหญ่เป็นการสอบถามพฤติกรรมทางเพศที่มีความละเอียดอ่อน ซึ่งอาจกระทบต่อความรู้สึกของกลุ่มตัวอย่าง และผลที่ได้ อาจไม่ใช่การปฏิบัติที่แท้จริงของกลุ่มตัวอย่าง
2. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เข้าถึงได้ยาก ทั้งนี้เนื่องจากความแตกต่างระหว่างเพศของผู้วิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งอาจทำให้เกิดความรู้สึกไม่ไว้วางใจและไม่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลในระยะแรก แต่ผู้วิจัยได้ทำการประสานงานผ่านทางแกนนำกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย และเข้าไปมีส่วนร่วมสังเกตการณ์เมื่อมีกิจกรรมกลุ่ม และเริ่มต้นพูดคุยเพื่อสร้างความคุ้นเคย ทำให้เข้าถึงกลุ่มตัวอย่างได้ และกลุ่มตัวอย่างเกิดความไว้วางใจ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สื่อการสอนบนเว็บที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น สามารถนำไปใช้สอนในสถานพยาบาลหรือสถานศึกษา เพื่อเป็นการให้ความรู้และข้อมูลต่างๆ ตลอดจนส่งเสริมให้มีพฤติกรรมป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี และลดพฤติกรรมเสี่ยงลง โดยเฉพาะในกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่อยู่ในช่วงวัยรุ่น และเริ่มมีเพศสัมพันธ์ทางทวารหนักครั้งแรก
2. ทำการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์เว็บไซต์เพื่อให้บุคคลอื่นหรือผู้ที่สนใจลงทะเบียนเข้าใช้เว็บไซต์ เพื่อเป็นการขยายเครือข่าย และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้บนอินเทอร์เน็ต

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาแบบติดตามไปข้างหน้า เพื่อติดตามผลระยะยาวของการสอนบนเว็บต่อความรู้และพฤติกรรมปฏิบัติในการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย
2. ศึกษาผลของการสอนบนเว็บต่อความรู้และการปฏิบัติในการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย แบบมีกลุ่มเปรียบเทียบ
3. ควรศึกษาวิจัยโดยเน้นในเฉพาะบางพฤติกรรมที่มีความเสี่ยงสูง และกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายยังคงปฏิบัติพฤติกรรมเสี่ยงนั้นอยู่ เช่น การมีคู่นอนจำนวนมากและเปลี่ยนคู่นอนบ่อยๆ การใช้ถุงอนามัย (female condom) ในฝ่ายถูกกระทำหรือฝ่ายรับ เป็นต้น